

Esteettömyys erityistarpeisille

Mistä erityistarpeissa on kyse?

Useimmat meistä voivat löytää kokouksen kokousluettelosta, mennä sinne, astua sisään ja istua alas sekä kuulla toipumissanoman ajattelematta sitä sen enempää. On kuitenkin joitakin, joille tämä ei ole mahdollista. He tarvitsevat erityistä apua tehdäkseen sen, mitä useimmat meistä pitävät itsestäänselvyytenä. Toisin sanoen, he ovat addikteja, joilla on useista syistä johtuvia *erityistarpeita*.

Viidennessä perinteessä todetaan, että *päätarkoitus – saattaa sanomaa vielä kärsivälle addiktille*. Pelkkä toipumisemme jakaminen ei usein kuitenkaan riitä. Meidän tulee myös tunnistaa, kun kokoustilamme ei ole esteetön ja/tai kun ryhmämme saattama sanoma ei ole helposti saatavilla. Synnä voi olla kokouksen huono sijainti. Tässä tapauksessa meidän tulisi kaikin keinoin pyrkiä poistamaan esteet, jotka tekevät toipumisen löytämisen joillekin addikteilte vaikeaksi.

Tämä pamfletti kehitettiin tarjoamaan tietoa toveriseurалlemme siitä, kuinka suoriutua tästä tehtävästä. Voimme tehdä monia asioita palvelurakenteessamme ja ryhmätasolla auttaaksemme erityistarpeisia addikteja löytämään toipumisen. Esimerkiksi sairaala – ja laitosalatoimikunnat voivat arvioida esteettömyyttä kokouksissaan. Julkisen tiedottamisen alatoimikunnat voivat päivittää kaikkien kokousluettelon tilojen esteettömyyden ja tarpeen mukaan tarjota tietoa virastoille. Kirjallisuusalatoimikunnat voivat valistaa alueitamme erityistarpeisten addiktien tarpeista, kyvyistä ja rajoituksista. Konventti – ja tapahtuma-alatoimikunnat voivat varmistaa, että tilat ovat esteettömiä ja että asia merkitään konventtilehtisiin ja ohjelmiin. Ryhmät ja piirit voivat koota listoja henkilöistä, jotka ovat halukkaita avustamaan ja/tai tarjoamaan kuljetusta erityistarpeisille addikteilte.

Parasta mitä voimme tehdä on tutkia asenteitamme ja ennakkoluulojamme toisia kohtaan, ja aloittaa tarvittavien muutosten tekeminen. Yksi näistä muutoksista saattaa liittyä tapaan, jolla puhumme. Meidän tulee välttää sanoja, jotka vähättelevät yksilön ihmisarvoa tai korostavat vammaa. Monet vammaisista yleisesti käytetyt nimitykset ovat alentavia ja virheellisiä. Meidän tulisi välttää niitä kaikin keinoin. Seuraavat kolme ryhmää erityistarpeille näyttävät olevan yleisimpiä, vaikkakin on olemassa muitakin:

Yksilöille, jotka ovat	esteettömyys tarkoittaa
kuulovammaisia	puhutun ja kirjoitetun sanoman vastaanottamista
näkövammaisia	kirjoitetun sanoman vastaanottamista ja apua kokouksiin pääsemisessä
pyörätuolissa tai liikuntarajoitteisia	kokouspaikkoihin pääsyä ja siellä liikkumista sekä joissain tapauksissa kuljetusta

Yhden addiktin apu toiselle on hoidolliselta arvoltaan yliverlainen. Kuten kaikkien addiktien kanssa, erityistarpeista addiktia auttaessamme, autamme saattamaan NA:n toipumissanomaa.¹

Kuulovammaiset addiktit

On olemassa useita eri asteisia kuulon alenemia ja yhtä monia sanoja kuvaamaan niitä. *Kuuroutta* on yleisesti käytetty kuvaamaan yksilöitä, jotka ovat menettäneet kuulonsa tai suurimman osan siitä. *Huonokuuloisuus* kuvaa heitä, jotka kuulevat vain vaivoin.

¹ (nyk. ilmaisumuoto Perustekstissä, saattaa muuttua uusimman painoksen tarkistuksessa.)

Viestintä

On useita tapoja, joilla kuulovammaiset yksilöt viestivät, muiden kanssa, kuten puhuminen ja huulilta lukeminen. Jotkut suosivat kirjoitettuja viestejä. Viittomakieli on yleisin puhetta korvaava kommunikointitapa. On otettava huomioon muutamia käytännön asioita, kun kommunikoimme kuulovammaisen kanssa. Kohdatessamme kuulovammaisen ensimmäistä kertaa, voimme esimerkiksi havainnoida hänen tapaansa viestiä kuulevien kanssa tai ottaa häneen yhteyttä kiinnittämällä ensin hänen huomionsa. Puhuminen hitaasti ja selkeästi tavallisella äänensävyllä auttaa. Lyhyet lauseet ja katsekontaktin säilyttäminen ovat avuksi, silloinkin kun tulkki on läsnä. Kiinnitä tarkkaan huomiota kuunnelllessasi kuulovammaisen addiktin puhetta. Viestin kirjoittaminen on aina hyväksyttävää kuulovammaisen henkilön kanssa, mutta pidä ajatukset järjestyksessä ja viesti ytimekkäänä.

Tulkin käyttäminen

Tulkin käyttämisen tulisi olla kuulovammaisen addiktin oma valinta. Ennen kaikkea meidän tulee varmistaa, että kokouksissamme on vain päteviä tulkkeja. Jos ryhmällämme ei ole varoja kustantaa pätevää tulkkia, erityistarpeisille yksilöille suunnattu ulkopuolinen taho saattaa voida auttaa kustannuksissa. Seitsemännen perinteen mukaan ryhmämme eivät voi pyytää ulkopuolista tahoja maksamaan kokouksissa tarjottuja palveluita, mutta vammaisen yksilö voi. Usein heillä on myös kokemusta tällaisista palveluista.

Tulkki on paikalla vain palvelukseen avustajana. Kun puhut, älä keskustele tulkin, vaan suoraan kuulovammaisen kanssa. Puhu tavallisella äänensävyllä ja nopeudella. Ryhmätilanteessa aseta tuolit siten, että kaikki näkevät toisensa ja anna vain yhden addiktin jakaa kerrallaan. Tulkki saattaa tarvita hetken päättääkseen viittomisen, joten huolehdi tauoista puheenvuorojen välillä.

Muiden apuvälineiden käyttäminen

Osa kuulovammaisista suosii teknisiä välineitä, jotka helpottavat kuulemista ryhmätilanteessa. Tällaista välinettä käytettäessä olisi syytä mainita ja korostaa ryhmälle sen olevan vahvistinlaite eikä tallennin. Kuulovammaisten yksilöiden on mahdollista kommunikoida myös puhelimitse, jos heillä on kurojen viestintälaite, joka tunnetaan yleisesti kirjoituspuhelimena.² Siinä tapauksessa sekä soittajalla että vastaanottajalla täytyy olla sellainen. Useimmat ihmiset, huolimatta siitä onko heillä kuulonalenema tai ei, eivät valitettavasti omista kirjoituspuheliminta sen korkeiden kustannusten takia.

Näkövammaiset addiktit

Vaikka on olemassa monenlaisia näkövammoja ja jokaisen yksilön tilanne on erilainen, käsittelemme yksinkertaisuuden vuoksi sokeita, näkövammaisia ja heikkonäköisiä addikteja yhtenä ryhmänä, jolla on erityisiä tarpeita.

NA-kirjallisuuden saavuttaminen

Näkövammaiset addiktit ovat viime vuosina pääsääntöisesti kuunnelleet NA-kirjallisuutta kasettinauhoilta. Maailmanpalvelun toimistolla on saatavilla valikoima nauhoja ja NA-toipumiskirjallisuutta näkövammaisille addikteilte. Julkiset ja yksityiset tahot saattavat olla myös hyödyksi, ja niillä voi olla saatavilla NA-materiaalia.

Teknologiset ratkaisut, kuten kopiokoneet jotka voivat monistaa ja suurentaa kohteita, voivat auttaa näkövammaisia addikteja käyttämään kirjallisuuttamme. Useimmilla näkövammaisilla addikteilte on myös NA:ssa ystäviä, jotka ovat halukkaita äänittämään monenlaista toipumiskirjallisuutta. (*Huomio*: kirjallisuutta äänittävän tulisi lukea teksti huolellisesti ja täsmälleen niin kuin se on kirjoitettu ilman henkilökohtaista tulkintaa tai

² Kääntäjän mainita: teksti on vanhaa, nykyään voi olla muitakin apuvälineitä käytössä.

kommentteja.) Lisäksi nykyään on mahdollista käyttää tietokoneita ja erityislaitteita sekä ohjelmia skannaamaan, suurentamaan ja jopa lukemaan kirjallisuutta näkövammaisille. Teknologiaa käytettäessä on tärkeä muistaa NA-kirjallisuuden kopioimiselle ja jakelulle asetetut rajoitukset, aivan kuten minkä tahansa muunkin tekijänoikeudella suojatun aineiston kanssa. Näiden suuntaviivat saattavat vaihdella eri tilanteissa, joten kysymysten ilmaantuessa kannattaa ottaa yhteyttä Maailmanpalvelun toimistoon.

Kokoukset

Tarjotessa kuljetusta näkövammaisille addikteilille, on olemassa joitain käytännön asioita, jotka kannattaa ottaa huomioon. Älä esimerkiksi käytä äänimerkkiä ellet ole varma siitä, että henkilö tunnistaa autosi. Jos jollakulla on valkoinen keppi kaikkien kanssamatkustajien tulisi väistyä tieltä tai ilmoittaa oma sijaintinsa. Jotkut näkövammaiset addiktit saattavat tarvita opastusta portaissa, käytävissä tai autoon noustessa ja siitä poistuttaessa. Ne, jotka kulkevat opaskoiran kanssa, saattavat tarvita vähän avustusta jos ollenkaan, sillä koira on koulutettu tekemään suurimman osan työstä.

Useimmissa tapauksissa näkövammaiset kysyvät tarvitsemaansa tietoa tunteakseen olonsa mukavaksi ympäristössään. Heille tulisi kertoa lyhyesti hätäpoistumisteistä, WC:istä ja tarvittaessa kuvailla WC-tiloja tarkemmin. He saattavat tarvita apua myös kahvin saamisessa ja istumapaikan löytämisessä. On kohteliasta pyytää kaikkia kokoukseen osallistuvia esittelemään itsensä. Tervehdyttäessä näkövammaista henkilöä, pyydä lupaa ennen halausta ja fyysistä kontaktia äläkä kosketa heidän koiraansa ilman suostumusta. Aivan yhtä tärkeää on välttää hiljaa olemista jos näkövammaisen addikti astuu huoneeseen yksin. Jokaisen näkövammaisen addiktin tarpeet saattavat olla erilaiset, mutta on sääntö,

jota noudatetaan aina: älä *koskaan* tartu näkövammaiseen addiktiin äläkä vedä tai työnä häntä pyrkiessäsi olemaan avuksi. Jos et ole varma millaista apua hän tarvitsee, kysy.

Pyörätuolissa olevat ja liikuntavammaiset addiktit

Moniin kokouksiin ei vielä kukaan pääse pyörätuolilla, vaikka olosuhteet ovat muuten viime vuosina mahdollistaneet toipumisen lähes kaikille addikteilille. Tässä tapauksessa esteettömyys tarkoittaa muutakin kuin mahdollisuutta kulkea etuovesta, kuten tilaan johtavaa pyörätuoliramppia, lähistöllä olevaa parkkipaikkaa, Inva-WC:tä, leveitä oviaukkoja ja tilavia kokoushuoneita. Varmistakaa, että kokoustilanne täyttää nämä esteettömyyden vähimmäisvaatimukset. Ellei näin ole ja haluatte kokouksenne olevan esteetön kaikille addikteilille, niin etsikää paikka joka täyttää nämä vaatimukset. Nämä asiat tulisi ottaa huomioon kaikessa NA-toiminnassa, palvelukokouksissa ja konventeissa. Tarkista, että kokousluetteloissa ja flyereissa on merkittynä kokoukset ja/tai tapahtumat, joihin pääsee pyörätuolilla ja varmista että S&L – ja JT-alatoimikunnilla on myös tämä tieto.

Kun kokouksella on esteetön tila, jäsenet voivat olla avuksi tervehtimällä ja avustamalla pyörätuolissa olevia addikteja. Vapaaehtoisilta tarvitaan vain halukkuutta hymyillä, tervehtiä ja halata sekä kykyä nostaa ja kantaa pyörätuolia tarvittaessa.

Lisätietoa esteettömyydestä erityistarpeisille saa *Additional Needs Resource Information* -palveluoppaasta (WSO Catalog Item No. 2114).

Copyright © 2020 by
Narcotics Anonymous World Services, Inc.
Kaikki oikeudet pidätetään

World Service Office
PO Box 9999
Van Nuys, CA 91409 USA
T 818.773.9999
F 818.700.0700
Website: www.na.org

World Service Office—CANADA
Mississauga, Ontario

World Service Office—EUROPE
Brussels, Belgium
T +32/2/646 6012

World Service Office—IRAN
Tehran, Iran
www.na-iran.org

Käännös NA-toveriseuran hyväksymästä kirjallisuudesta.

Narcotics Anonymous, , , , ja The NA Way ovat Narcotics Anonymous World Services, Incorporatedin; rekisteröityjä tavaramerkkejä.

ISBN 978-1-63380-238-4 Finnish 1/20

WSO Catalog Item No. FI3126

Narcotics Anonymous®
Nimettömät Narkomaanit

IP Nr. 26-FI

Esteettömyys
erityistarpeisille